

Nasz kompas pokazuje kierunek Włochy. Skupimy się bowiem na rasie marchigiana, pochodzącej ze środkowo-wschodniej części Półwyspu Apenińskiego. Czym się charakteryzują te zwierzęta?

Rasa marchigiana wywodzi się z regionu Marche, zlokalizowanego w środkowych Włoszech. Występuje też w okolicy Neapolu i na Sycylii. Niemniej jest doceniana również w innych zakątkach świata, np. w Ameryce Środkowej i Południowej czy Afryce. To rasa dobrze przystosowana do trudnych warunków utrzymania, takich jak wysoka temperatura, a także mrozy. Ponadto dobrze wykorzystuje paszę objętościową.

Trochę historii

Rasa marchigiana znana jest od V w. n.e. i ma swoje korzenie w Azji. Bydło tej rasy było z początku użytkowane roboczo. Natomiast pod koniec XIX w. zaczęto je krzyżować z innymi rasami włoskimi, tj. z rasą chianina i romagnola, w celu poprawy cech pod kątem użytkowania mięsnego. Efektem krzyżowania było uzyskanie osobników o lepszym umięśnieniu.

Księgi hodowlane dla tej rasy założono w 1931 r., a w 1933 r. zaczęto pracę selekcyjną w obrębie rasy, aby poprawić budowę ciała i cechy mięsne.

Jak wygląda rasa marchigiana?

Bydło to wygląda podobnie do chianina, z tym że ma lżejsze kości. Osobniki tej rasy charakteryzują się znacznym kalibrem. Mają lekką głowę, długi, cylindryczny, bardzo dobrze umięśniony tułów; umięśnienie jest szczególnie rozwinięte w okolicach pośladków i podudzi. Krowy osiągają 700–900 kg i mają 138–145 cm w kłębie, z kolei buhaje ważą ok. 1200 kg i mierzą 145–150 cm. Umaszczenie jest białe, natomiast pigmentacja skóry i śluzawica oraz ogon są ciemne. To bydło rogate – rogi są średniej wielkości i czarne na końcu.

Rozród bydła marchigiana

Zwierzęta te późno dojrzewają, ponieważ pierwsze wycielenie następuje średnio w wieku ok. 31 miesięcy. Porody nie są trudne, choć cielęta osiągają dużą masę wycieleniową, tj. ok. 40

kg - masa ciała urodzeniowa cieliczek to 38–40 kg, a buhajków 42–45 kg. Cielęta czasem rodzą się ciemnobeżowe lub brązowe i dopiero z czasem bieleją.

Cechy użytkowe rasy

Zwierzęta te dobrze przyrastają - średnie przyrosty dobowe liczą 1100–1300 g.

Wydajność rzeźna bydła marchigiana jest bardzo dobra, stanowi bowiem ponad 60%.

Wołowina pochodząca od tej rasy charakteryzuje się marmurkowatością. W populacji wzrasta udział osobników, u których występuje hipertrofia mięśni.

Źródło: PZHiPBM

Źródła

- Polski Związek Hodowców i Producentów Bydła Mięsnego (PZHiPBM), <https://bydlo.com.pl/marchigiana/> (dostęp: 10.03.2021).
- Ziemiński R. (2005). Pochodzenie, typy i rasy bydła, [w:] *Hodowla i użytkowanie bydła*. PWRiL, Warszawa, 14–55.